

Vodstvom strank, ki so vložile Kandidatne liste in medijem!

Zadeva: Stališča do volilne zakonodaje

Spoštovani,

Letošnje izredne državnozborske volitve spet potekajo po Zakonu o volitvah v DZ (ZVDZ), ki je bil kot začasen pripravljen že daljnega leta 1992, ko je še prevladovalo prepričanje, da je večstrankarski sistem sam po sebi garant demokracije. Zato je v tem zakonu političnim strankam odmerjena nesorazmerno velika teža in vloga, skoraj povsem pa je zanemarjena civilna družba in njene institucije.

Od takrat se ta zakon ni bistveno spreminjal. Vanj je bila sicer vgrajena zahteva po spolni kvoti na kandidatnih listah, kar smatramo kot pozitivno, na drugi strani pa je bilo brisano določilo o preferenčnem glasu, kar je vpliv volivcev, ki ga zagotavlja Ustava RS, še bolj zmanjšalo – do točke, ko se mnogi strokovnjaki sprašujejo, ali Zakon o volitvah sploh še sledi ustavnim določilom.

Prva resna opozorila, da je zakon neustrezen, je že leta 1996 oblikoval takratni Razvojni svet, ki je pripravil tudi predlog novega uravnoteženega zakona, ki pa ni bil nikoli sprejet, zato se je situacija iz enih volitev v druge poslabševala. Na volitvah leta 2011 smo dobili DZ, v katerem so poslanci zgolj iz 53 volilnih okrajev, 550.000 volivcev v 35 okrajih pa je ostalo brez svojega predstavnika v DZ, kar seveda nujno vpliva na deformacije enakomerne družbenega razvoja.

Zato je marca 2013 ZDUS v proceduro vložil nov predlog zakona ZVDZ (Mihelčič-Kristan-Pintarjev predlog), ki ga je s podpisi podprlo 5.700 volivcev, toda politične stranke ste uspele blokirati razpravo o tem predlogu. Nasprotno pa je posvet v DS dne 5. maja 2014 pokazal, da institucije civilne družbe ta predlog v celoti podpirajo in zahtevajo spremembo sedanje volilne zakonodaje v smeri tega kombiniranega, uravnoteženega, personaliziranega sistema.

Kolikor smo uspeli spremljati predvolilno kampanjo, se na ta poziv civilne družbe ni direktno odzvala nobena politična stranka, samo ena (ZaAB) pa je potrebo po spremembi volilne zakonodaje uvrstila v svoj politični program.

Zato vas sprašujemo:

- **Kakšno je vaše stališče do tega predloga oz do nujnosti spremembe volilne zakonodaje sploh?**
- **Ali boste, če boste oblikovali vladno koalicijo, že v prvem letu po volitvah odprli proces spremembe volilne zakonodaje in omogočili volivcem, da neposredno in večinsko vplivajo na izvolitev poslancev, kot to zahteva Ustava RS?**

Ker v civilni družbi verjamemo, da je sprememba v tej smeri nujna in da brez neodvisnih poslancev ni prave demokracije, vas prosimo, da nam na ti vprašanji čim bolj zavezujoče odgovorite. Če se boste odločili, da to vprašanje spregledate, bomo to razumeli kot vaše vztrajanje na sedanji, neustrezni volilni zakonodaji.

S pozdravi in spoštovanjem!

Za Koalicijo civilne družbe
Emil Milan Pintar, predsedujoči KO KCD